

Emnenr. 11.

Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Mo

Emne: Ymse attåtpor.

Bygdelag: Skapså

Oppskr. av: O. O. Bergland

Gard: Bergland

(adresse): Smidalsverk

G.nr. 63 Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Etter far. han var född 1833. Gardbr. og
 jehandler.

SVAR

1. Har aldri höyrt at rötter vart samla inn om høsten til for. Ikkje under siste verdskrig heller. At rötter vart brüka om vinteren til for, finst her ikkje segn om.

2. Om våren grov dei sume tider upp kvete og braüskerötter, skylde dei med vann og gav dei til krötera med dei var nye og friske. Det var helst när forknipa vart for hard om våren. Rötene vart gjevne rae. Har ikkje höyrt at det vart brüka log av dei. Det var fyrre som åt slike rötter best. Säuene var som regel utsleppe over alt när våromma byija; säuen åt ogso slike rötter og hestur med, men ikkje mykje.

3. Som nemnt under svo sanka dei og braüskerötter i våromma när vart knipa var hard. Rot av nykkerose er ikkje brükt.

5. Hvor høyt af frejdens skal
 vera glæde i bygmestkarn, at den
 leg har det sin gang, rose brukt
 til for; men det er lange sidan
 dännske fram med her hunder
 at.

4. Hvor alder høyt meste om det.

3. Hvor iltige arera på det.

2. Hvor iltige høyt det marnet.
 gind hiller.
 1. Børsknereder med iltige sanna
 til for her i bygda, og det gind
 iltige arera om at det har rose
 gind hiller.

B. Børskner.

6. Dänne rekna krukke og strauke
 roter for godt for, andre beste
 ar mædlig eller omag som
 skrapkay.

5. Høke og straukarøter ar best
 medan der er nye og aafinge-dur
 har der, skumpar der min ord
 ved det. Lige bitt ar dem, og
 kroska mit hest iltige ha dem.

4. Bøtne varit best på en gøddel
 kynte og kroyde hvern der der
 hadde hest. Der der iltige hadde
 hest, har der dem i sekter.

6. Som før sagt vert ikkje brukne-
røter brukt her i bygda, ikkje
under siste verds krig heller.

II. Tang og tare.

A. Tang har eg sovidt sett; men
det finst ikkje her òppe, so dei
6 spørsmåla kan eg ikkje svare
på.

B. Tare har eg aldri sett og finst
ikkje her, so dei 5 spørsmåla
kan eg ikkje gjva noko greie
for.

III. Anna for av plantor.

Av brisk eller eire koka dei
log og gav kyrne. Den logen
skulde vera god. Kyrne likar
godt koka brisk. Dei et han
som det skulde ^{vera} godt høy. Dette
har eg sjølv ^{sett}. Men frisk brisk et
dei ikkje. Truleg er baret for kvast.
Før bruka surne briskelag til kyr-
ne heile vinteren. Granbar og
furebar vart ogso brukt for
som nærfør. Ja kallebar på
skind dei skal vera godt til
sauen gå vårkanten. Det skal
vera vitaminer i det, seier, stats-
konsulent for Faland. Granbar
vart rekna rindt for. Når ein mann fødde
barnet klenk, so dei at han gav dei kjøft og granbar.

3. De mest riktige hestmælk brugte
 til for. Ofte mæst til korn og
 andre i stribetid da de var gan-
 ske ring (omkring 8 år siden). Der
 brugte de hestmælk om vinteren til
 korn og. De blanda mælk med
 potter og lidt salt, de var med
 mælk på og havde det i sår og
 ofte brugte var korn på det,
 og det var riktige mælk. Og har
 ofte brugt at de koka heste-
 korn anden til korn eller gød.
 Hestelort blanda med korn

2. Hestmælk var blanda med
 potter eller mælk og lidt
 salt for at få korn til at
 vokse. Der som var korn på
 potter og mælk, og korn
 med, gav hestmælk alene.

IV. Hestmælk.
 1. Hestmælk var riktige brugte til
 for her i bygderne, og det var
 det i garnat tid og; men
 det skide varde brugte var
 korn varde hard om vinteren.
 Hest riktige. Hestmælk er riktige
 brugte til for de andre jern-
 arve og riktige under ikke ved
 korn kollen.

Hestelort varde og brugte til
 for om vinteren, særlig til gød.

5
Høyt eller turnips om dei har. Krøtser
er glade i slik mat. Høy vert sump-
tid blanda i hakk, men ikkje i agur.

3. Lørpa vert brukt helst kald.
Etter kalving vert det brukt
varmt, tikeins under sjukdom.
Lørpe vert brukt berre til kyr.

4. Har ikkje høyst at rånnebar
er bruka til andre dyr enn
høns. No vert dei ikkje brukt
til det heller. Dei tørka bara
til hønsa. Rånnebarlog har
eg aldri høyst er brukt.

5. Drank vert ikkje brukt her.
Vi bur for langt frå beverne-
ria.

6. Den tid dei byggja maltøl
heime, gav dei masken på
kyrne. Malt av bygg kan sump-
tid bli brukt; men det er svært lite.

7. Det vart før mykje brukt å
tørka potetgras og koka log
på det om vinteren; men er
no stutt. Dei brukte og log av
høy eller høymø også før; men
det er ~~og~~ stutt. Dei andre plan-
teslaga som er nemnde, er ikkje
brukt, kanskje litt nesle.

2. En brukar svara kallar av hakt
 og avner. Dei ska da varmt
 vahn pa agnane, men skje pa
 hakt. Pa hakt brukar det kalde
 for det ska netre kinnar for
 dei gjer dyra det. Pa agna har
 dei myst, kynn eller kragger po

1. Ofte vert det like koft avger til
 dyra; men for kofte dei mykje
 det vert gjeve i eit lite hus der
 kalla skinnod. Skinnod var
 kaffe til rom med skinnod eller
 gjeve. Ofte gjeve der i ein stor
 kofte der kalla sere (aa).
 Ofte det med alle skinnod
 kjer av avger (kynn), sere i
 dei gjer kynn, sere kalla
 kynn; men me vert det kynn
 kaffe a ska varmt vahn pa

V. Sjøpøser

eller kynn har vore kynn i
 i kynn; men me vert kynn
 me det er med skje bruk pa
 kynn er. Dei ska kaffe varmt
 vahn pa kynn og hvaldoring
 reide det i kynn, for det ska
 er tid og so var det gjeve. Sere
 som skilde skje vera so kynn pa
 denne kofte

7.

VI. Fiskeavfall.

1. Fiskeavfall vert ikkje brukt her. Det fell for dyrt. Under fyrra verdskrig vart det brukt litt sild til kyr og griser, men ikkje no under siste krig.

2, 4, 5, 6 og 7 kan eg ikkje svara på. Det er ukjent her i fjellbygda.

1929

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING